

Aktivnosti *Zaklade hrvatskih studija*
u Australiji na potpori i promicanju
istraživačkih djelatnosti povezanih s
Hrvatskom i Hrvatima (1984.-2014.).

Danijel Dzino

Macquarie University

Zaklada hrvatskih studija/Croatian Studies Foundation

- Osnovana kao: *Hrvatska znanstvena zaklada za Australiju i Novi Zeland*, 28. kolovoza 1984.
- Hrvatski naziv promijenjen u: *Zaklada hrvatskih studija* 2011.
- Osnivanje na preporuku tadašnjih predavača, u svrhu potpore novootvorenom studiju hrvatskog jezika na Sveučilištu Macquarie u Sydneyu;
- Zaklada utemeljena na financijskoj potpori hrvatskih iseljenika i hrvatskih udruga u Australiji.

Utemeljitelji

- *Središnji odbor hrvatskih etničkih škola (SOHEŠ) u državi New South Wales;*
- *Hrvatski katolički centar, Summer Hill;*
- *Hrvatski klub 'Kralj Tomislav';*
- *Hrvatsko društvo 'Sydney', Punchbowl;*
- *Hrvatsko kulturno društvo 'Bosna.'*

Djelatnosti

- Koordinacija potpore studiju hrvatskog jezika na Sveučilištu Macquarie

(Od 1998. studij sufinancira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH, a od 2015. u financiranje se uključuje i Državni ured za Hrvate izvan RH);

- Potpora znanstveno-istraživačkim aktivnostima Centra hrvatskih studija;
- Promidžba hrvatskog jezika i kulture u Australiji i mnogo šire.

Znanstveno-istraživačke djelatnosti

- Znanstveni skupovi organizirani s Hrvatskim studijima, odnosno od 1994. u suradnji sa Centrom hrvatskih studija;
- Izdavanje časopisa *Croatian Studies Review*/*Časopis hrvatskih studija*;
- Ostale aktivnosti.

ZNANSTVENI SKUPOVI

- Skupovi na različite teme koje se tiču Hrvata i Hrvatske;
- Svi skupovi imali su međunarodni karakter;
- Znanstveni dio skupova održavan na Sveučilištu Macquarie;
- Organizatori skupova: Luka Budak i fra Gracijan Biršić (1988., 1993.), Luka Budak i Boris Škvorc (1997., 2003.), Luka Budak (2009.), Luka Budak i Danijel Džino (2014.);

Croatia and Croatians in the 20th Century: Perceptions and Reality (1988.)

- Prvi znanstveni skup u hrvatskoj zajednici u Australiji ovakvog sadržaja i formata;
- 33 sudionika iz 12 zemalja svijeta, uključujući i četvoricu iz Hrvatske;
- Skupu je financijsku potporu dala Vlada države New South Wales na čelu s njezinim premijerom Barryjem Unsworthom.

Croatia and Croatians: Myths and Reality (1993.)

- Sudionici iz Australije, SAD-a i Hrvatske;
- Naglasak referata na suvremena zbivanja iz ranih 90-ih: hrvatsku neovisnost i agresiju na Republiku Hrvatsku, te sukob u Bosni i Hercegovini;
- Financijska potpora Zaklade.

The Croatian Community and Australian Diversity: Current Experience and Future Prospects (1997.)

- Namjera ovoga skupa bila je ocijeniti stanje u hrvatskoj zajednici unutar mozaika višekultur(al)ne Australije poslije Domovinskog rata;
- Pretežno australski sastav skupa, svega jedan predavač iz Hrvatske;
- Potporu skupu daje *Hrvatska znanstvena zaklada*.

Multicultural Australia: Celebrating Croatian Identity – On the 20th Anniversary of Croatian Studies (2003.)

- Svrha skupa bila je debatirati nacionalni i etnički identitet i analizirati kako se Hrvati rođeni u Australiji uklapaju u sociološki i znanstveno određeni koncept nacionalnog i etničkog identiteta, te ispitati njihov odnos prema neovisnoj Hrvatskoj.
- Trodijelna konferencija: akademski dio – australski dio (uključujući i seminar za učitelje i nastavnike hrvatskog jezika u osnovnim i srednjim školama u Australiji) – *Younger Generations Conference*
- Značajno sudioništvo gostiju iz Hrvatske.

Pokrovitelji skupa bili su *Hrvatska znanstvena zaklada* i *Community Relations Commission for the multicultural NSW*.

Croatia and Croatian Language in the Year 2020 - On the 25th Anniversary of Croatian Studies (2009.)

- Ovim skupom se htjelo okrenuti prema budućnosti, stoga i buduća perspektiva skupa. Naum je bio dati svojevrsnu prognozu i perspektivu za sljedeće desetljeće, kako u odnosu na hrvatski jezik, tako i na Hrvatsku i identitet u Hrvatskoj i hrvatski jezik i identitet u Australiji i drugdje u svijetu gdje Hrvati obitavaju;
- Dobra nazočnost sudionika iz Hrvatske (Sveučilišta u Zagrebu, Splitu i Rijeci, Institut za etničnost i migracije, Hrvatska matica iseljenika), ali i sudionici s Novog Zelanda i iz Austrije;
- Skup je imao potporu *Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa* Republike Hrvatske, *Community Relations Commission for the multicultural NSW*; *Hrvatske znanstvene zaklade*; *Innovative Universities European Union Centre*, itd.

MACQUARIE UNIVERSITY

Croatia and
Croatian Language
in the year 2020

Hrvatska i hrvatski
jezik u godini 2020.

**INTERNATIONAL CROATIAN
STUDIES CONFERENCE**
Macquarie University • Sydney
23 - 28 February 2009

ORGANISED BY:

- CROATIAN STUDIES CENTRE
DEPARTMENT OF INTERNATIONAL STUDIES
FACULTY OF ARTS, MACQUARIE UNIVERSITY
- CROATIAN STUDIES FOUNDATION

 CROATIAN STUDIES FOUNDATION
HRVATSKA ZNANSTVENA ZAKLADA

CROATIANS: History, Language and Migrations - On the 30th Anniversary of Croatian Studies (2014.)

- Fokus skupa bio je na razvoju identiteta i političke svijesti ljudi koji su nastavili hrvatski povijesni prostor kroz povijest ili Hrvata izvan tog prostora. Primarni interes se svodio na istraživanje konstrukcije i pokazivanja osobnih i skupnih identiteta svih društvenih klasa u svim periodima od antike i srednjeg vijeka do danas;
- Skup je imao potporu *Zaklade hrvatskih studija* i *Community Relations Commission for the multicultural NSW*.

- Inozemni sudionici: Sveučilišta u Zagrebu i Rijeci, Institut za etnička pitanja i migracije, Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata –Zagreb te Central European University iz Budimpešte.

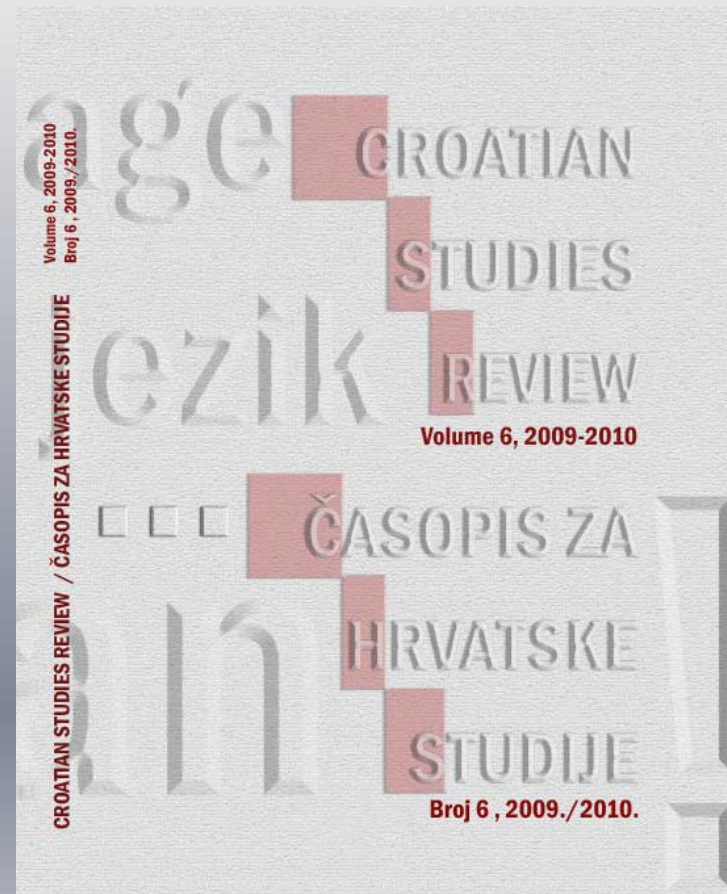
Publikacije

- Odabrani radovi s ovih skupova su objavljeni u *Croatian Studies Review* – radovi sa skupa iz 2003. u sv. 3-4 (2004/5), radovi sa skupa iz 2009. u sv. 6 (2010) a radovi s posljednjeg skupa bit će objavljeni u sv. 10 (2014);
- U povodu posljednjeg skupa 2014., izdana je referirana knjiga sažetaka koju je uredio L. Budak u suradnji s Centrom i Zakladom.

CROATIAN STUDIES REVIEW

- *Croatian Studies Review*/Časopis hrvatskih studija osnovan 1997. s ciljem promoviranja rada Centra hrvatskih studija, te promocije Hrvatskih studija čitateljstvu koje ne govori hrvatski;
- Recenzirani multidisciplinarni časopis s međunarodnim uredništvom;
- Bavi se temama povezanim s hrvatskom kulturom, hrvatskim jezikom, lingvistikom, povijesti, literaturom, migracijama, identitetom, transnacionalnim i postkolonijalnim studijima, Hrvatima u Bosni i Hercegovini, hrvatskim manjinama u europskim državama te hrvatskim zajednicama u drugim europskim državama kao i u prekomorskim državama;
- Objavljuju se radovi na engleskom jeziku kao i prikazi knjiga (od sveska br. 8.)

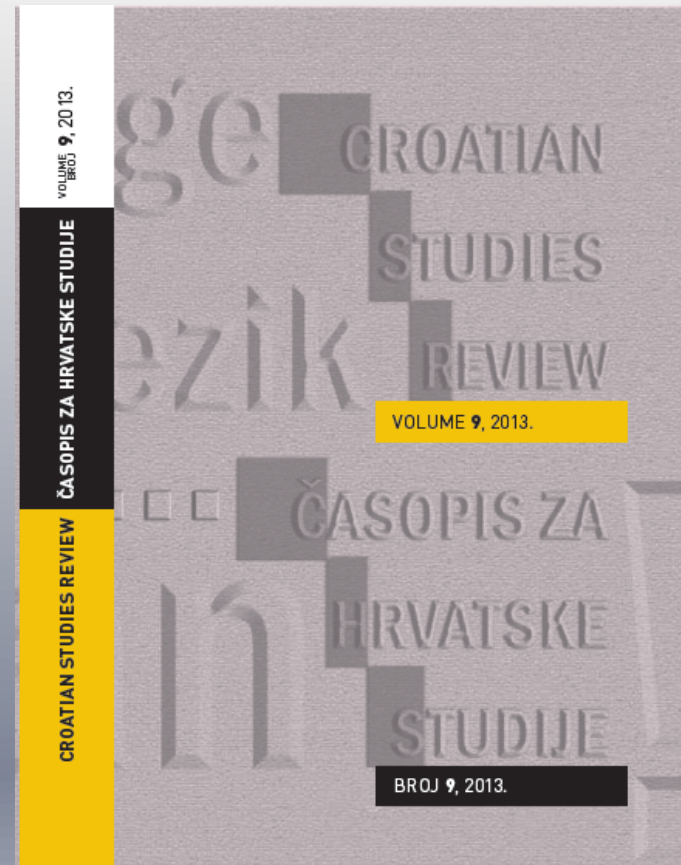

- Časopis je uvršten u HRČAK (portal hrvatskih akademskih časopisa), CEEOL (Central and Eastern European Online Library) databazu, a indeksiran je i u *Ulrichsweb global serials directory*. Trenutačno je u tijeku aplikacija za uvrštenje u ERA (Excellence for Research Australia) listu časopisa;
- Jedan od tri znanstvena časopisa na hrvatske teme koji se izdaje izvan RH i BiH uz *Journal of Croatian Studies* u SAD-u i *Studia Croatica* u Južnoj Americi.

- Sveske 1, 2, 3-4 izdali Centar hrvatskih studija i Zaklada hrvatskih studija;
- Za sv. 5-7 sunakladnici su Sveučilište u Splitu, i Sveučilište Waterloo u Kanadi;
- Za svezak 8 sunakladnik je Sveučilište u Splitu;
- Svezak 9 izdan bez sunakladnika;
- Svesci 8-9 tiskani uz potporu granta dobivenog od Državnog ureda za Hrvate izvan RH;
- Svesci 1-4 i 8-9 tiskani u Australiji, svesci 5-7 u Hrvatskoj;
- Glavni urednik za sve sveske Luka Budak a kourednik Boris Škvorc (urednik sv. 6);
- Od broja 8 kourednici također Danijel Džino i Jim Hlavač.

- Svezak 1/1997 (izišao 1997.)
- Svezak 2/2002 (izišao 2002.)
- Svezak 3-4/2004-2005 (izišao 2005.)
- Svezak 5/2008 (izišao 2009.) – dio časopisa čine referati sa skupova *Hrvatska i Europa: Integracije kroz povijest* održanog u Puli 2004., te sa okruglog stola *Hrvatski studiji u svijetu, povezivanje, umrežavanje, zajednički projekti i poslijediplomski studiji* održanog u Supetru na Braču 2008.;
- Svezak 6/2009-2010 (izišao 2010.) – dio časopisa čine referati sa skupa *Hrvatska i hrvatski jezik u 2020. godini*;
- Svezak 7/2011 (izišao 2012.) – dio časopisa posvećen Vladimiru Nazoru, objavljeni referati sa skupa *Nazor: Književnost, jezik, povijest* održanog u Postiri, 2010.;
- Svezak 8/2012 (izišao 2013.) – prvi svezak s prikazima knjiga i novim kourednicima;
- Svezak 9/2013 (izišao 2014.).

OSTALE AKTIVNOSTI

Gostovanja

- Zaklada je organizirala brojna gostovanja i predavanja eminentnih znanstvenika iz Hrvatske i svijeta u Sydneyu:

Vinko Grubišić, Michael McAdams, Asaf Duraković, Zvonimir Šeparović, Stjepan Babić, Henrik Heger, Christopher Spalatin, Emil Primorac, Anto Kovačević, Nikola Ružinski, Marko Veselica, Joja Ricov, Joseph Čondić, Šime Đodan, Ante Čuvalo, fra Šito Ćorić, Tomislav Ladan, Dalibor Brozović, Marko Samardžija, Neven Budak, Ante Kadić, Vlado Gotovac, Ivan Čizmić, Vlado Šakić, Vesna Bosanac, Josip Matešić, Josip Milat, Ivan Pavić, Joško Božanić, Paul Gard, Diana Stolac, Mladen Ančić, itd.

Potporna istraživanju hrvatsko-australskih znanstvenika

- Jednokratna novčana potpora za odlazak na znanstvene skupove u Australiju i Hrvatsku (uključujući i ovaj skup), te istraživanje po arhivima i hrvatskim klubovima;
- Potpomognuti različiti projekti koji se bave istraživanjem povijesti i kulture australskih Hrvata, te unapređivanju učenja hrvatskog jezika (Walter Lalich, Natasha Levak, ...).

Bribir Excavation Project

- Zaklada je financijski podržala Bribir Excavation Project koji je otpočeo u travnju 2014.;
- Iskopavanja na Bribirskoj glavici, jednom od najznačajnijih arheoloških lokaliteta u RH;
- Iskopavanja rađena u partnerstvu sljedećih institucija: Fakultet za humanističke znanosti Sveučilišta Macquarie (Odjel stare povijesti i Centar hrvatskih studija) , Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu i Šibenski gradski muzej.

2 Iстраživanje sveučilišta Macquarie

Australski arheolozi idućih 10 godina istražuju lokalitete na Bribirskoj glavici

Na Bribirskoj glavici krajem prošlog mjeseca završena je jedna od brojnih predviđenih etapa arheoloških iskopavanja koje vode odjeli antičke povijesti i hrvatskih studija Sveučilišta Macquarie iz Sydneya, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika iz Splita te Šibenski gradski muzej, uz još nekoliko partnera iz Australije, Italije i Hrvatske. Kako doznajemo voditelji iskopavanja su dr. Victor Ghica sa spomenutog sydneyjskog sveučilišta i dr. Ante Milošević iz Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika, a u timu se nalaze još i dr. Danijel Džino sa Sveučilišta Macquarie, Nikola Urođa iz Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika iz Splita te dr. Andrea Di Miceli, dr. Tommaso Mattioli iz Centro di Eccellenza iz Perugia, Yann Bellez, te studenti Sveučilišta Macquarie i Sveučilišta u Zagrebu. Valja napomenuti kako je Bribirska glavica jedan je od najvećih arheoloških lokaliteta u Hrvatskoj koji je bio naseljen od mlađeg kamenog doba sve do 17. stoljeća i najpoznatiji je po tome što je bio prijestolnica vladarske kuće Šubića u 13. i 14. stoljeću te se na tom lokalitetu može pratiti slijed življenja iz pretpovijesti, liburnskog doba, rane i kasne

VRIJEDAN UGOVOR Susan Cox, veleposlanica Australije u Republici Hrvatskoj posjetila je iskopavne na Bribirskoj glavici gdje će arheološka istraživanja u sljedećih 10 godina financirati sydneyjsko Sveučilište Macquarie

antike, starohrvatske povijesti te ranog i kasnog srednjeg vijeka. Ovogodišnja iskopavanja su usmjerena na prostor oko pravoslavne crkve sv. Jakova i Ane, ispod kojeg se nalaze ostaci ranijih crkava iz različitih perioda srednjeg vijeka.

Arheološki lokalitet Bribirska glavica (antička Varvara i starohrvatski Bribir) obuhvaća površinu od 72.000 četvornih metara i nalazi se na 300 m nadmorske visine. Među arheolozima je ovaj lokalitet poznat kao "hrvatska Troja", a tako ga je nazvao otac hrvatske arheologije, fra Luj o Marun 1908. godine. Prvi hrvatski svetac, sv. Nikola Tavelić stupio je u franjevački red 1375. godine upravo u samostanu sv. Marije na Bribirskoj glavici, a ban Pavao I. Šubić Bribirski, "ban Hrvatske i gospodar Bosne" pokopan je u katedrali sv. Marije u Bribirskoj glavici.

Načelnik sydneyjskog Sveučilišta Macquarie potpisao je ugovor s Muzejom hrvatskih arheoloških spomenika te će 10 godina financirati nastavak arheoloških istraživanja na Bribirskoj glavici. Prilikom dolaska prve skupine **austrialskih** studenata, javnosti je prezentirana hvaljevredna aktivnost, a mlade arheologe posjetila je i **austrialska** veleposlanica u Hrvatskoj Susan Cox. Kako diziujemo, očekuje se da će se godišnje na Bribirskoj glavici izmjenjivati 20 do 30 **austrialskih** arheologa koji će tijekom istraživanja živjeti na lokalitetu. Suradnja sa splitskim muzejom krenula je nakon što su arheolozi, koji su bili na terenu u Egiptu, odlučili pronaći novi angažman zbog loše sigurnosne situacije u toj zemlji. (V. M.)

- Međunarodni tim sa stručnjacima iz Australije, Italije, Francuske, Švedske i Hrvatske;
- Škola arheologije sa studentima iz Australije i Hrvatske.

- Revizijska iskopavanja uz pravoslavnu crkvu Sv. Aćima i Ane na ostacima kasnosrednjovjekovne i starohrvatske crkve koji se nalaze ispod današnje crkve;
- Geomagnetska ispitivanja terena koji do sada nije iskopavan u svrhu utvrđivanja rasporeda podzemnih struktura (zgrada, ulica, zidova itd.).